

Studiegrupper

for skoletjenester og kulturinstitutioner

Efterår 2015

Foreningen
af Historiske
Værksteder i
Danmark

ULF i Aarhus

Indhold

Kære læser	3
Hvad er en studiegruppe?	4
Studiegrupper	
Hele landet	
Personmuseerne i skolen	6
Nordjylland	
Nye Fælles Mål for alle og nye prøveformer for de, der tør	7
Midtjylland	
Har I alle sammen forstået det? Tegn på læring	8
Den kommunikative krop – kvalificering af omvisere og guider	9
Et blik udefra – få sparring på egne forløb	10
Syddjylland/Fyn	
Lav mere involverende rundvisninger eller ture	11
Specialklasser, børn med særlige behov	12
Nye Fælles Mål for alle og nye prøveformer for de, der tør	14
Historisk værksted og elevernes lokalhistorie/fund	15
Sjælland	
Organiseringer af undervisningstilbud i eksterne læringsmiljøer	16
Fælles Mål og undervisning i eksterne læringsmiljøer	17
København	
Fra undervisning til læring – år 1 efter reformen	18
Supervision af undervisere på kulturinstitutioner	19
Målret din kommunikation	20
Partnerskaber med skoler og lærere – ud fra et indholdsperspektiv	21
Kommunale samarbejder – et eftermiddagsmøde	22
Kontakt os	23

Kære læser

Endnu en gang har vi fornøjelsen af at kunne præsentere et samlet katalog over studiegrupper for medarbejdere i skoletjenester og kulturinstitutioner i hele landet.

Vi håber, at I med dette katalog kan finde en spændende og relevant studiegruppe, som I har lyst til at deltage i, i dette efterår.

Med studiegrupperne ønsker vi fortsat at understøtte mulighed for netværksdannelse og videns- og erfaringsdeling på tværs af geografi. Selvom studiegrupperne afholdes med forankring i ét område, er de alle åbne for deltagere fra alle egne af landet.

I dette katalog finder I, ud over studiegrupper faciliteret af SkoletjenesteNetværk og Skoletjenesten, tillige studiegrupper, der faciliteres af Kulturtjenesten, ULF i Århus og i samarbejde med Foreningen af Historiske Værksteder i Danmark.

Hvis I sidder med nogle særlige kompetencer inden for et fagligt område, som I har lyst til at stille til rådighed i en studiegruppe, hører vi meget gerne fra jer. Ligeledes hører vi også gerne fra jer, hvis I har idéer eller ønsker til studiegrupper. Kontakt jeres lokale koordinator – som I finder kontaktoplysninger på bagerst i kataloget sammen med en oversigt over facilitatorerne på studiegrupperne i efteråret 2015.

- Tilmeldingsfrist er denne gang mandag d. 22. juni 2015 til kontakt@skoletjenestenetvaerk.dk.
- Vi giver svar på, hvilke studiegrupper der oprettes, senest i uge 27 2015.

Vi håber, at kataloget rummer studiegrupper, som er relevante og aktuelle i forhold til jeres daglige arbejde i de eksterne læringsmiljøer, og vi glæder os til at møde jer i studiegrupperne i efteråret 2015!

Med venlig hilsen

SkoletjenesteNetværk og
Skoletjenesten på Sjælland

SkoletjenesteNetværk Nationalt Netværk af Skoletjenester

- Læs mere om os på www.skoletjenestenetvaerk.dk
- Tilmeld dig nyheder på kontakt@skoletjenestenetvaerk.dk
- Følg vores aktiviteter på Facebook

Skoletjenesten på Sjælland

- Læs mere om Skoletjenesten på Sjælland på www.skoletjenesten.dk/omskoletjenesten
- Følg vores aktiviteter på www.linkedin.com/company/skoletjenesten

Hvad er en studiegruppe?

Hvad er en studiegruppe?

En studiegruppe er en arbejdsform, hvor en mindre gruppe kolleger fra forskellige skoletjenester og kulturinstitutioner mødes og arbejder sammen om et fælles fokus – et fagligt emne, en pædagogisk metode eller lignende. Målet er, at deltagerne i studiegruppen kompetenceudvikler sig i fællesskab. Arbejdsformen i studiegrupperne er båret af deltagerens aktive bidrag, der tager afsæt i viden og erfaringer fra praksis. Deltagelse i en studiegruppe giver mulighed for at få ny viden, input og sparring på praksisnære og aktuelle emner, der optager en. I en studiegruppe forpligter man sig på at dele viden og erfaringer, give sparring til kolleger fra andre kulturinstitutioner og modtage sparring fra dem. Udbyttet fra en studiegruppe handler om, at man har arbejdet sammen om noget, der efterfølgende kan bruges i den daglige praksis.

De fleste af studiegrupperne har i dette katalog tilknyttet en facilitator, der sætter en overordnet ramme for forløbet i gruppen. Men fælles for alle studiegrupper er, at det i meget høj grad er deltagerne, der præger både form og indhold. Mange af studiegrupperne har fastsat mødedatoer for efteråret, mens der i andre grupper først fastlægges mødedatoer, når gruppen samles for første gang. Hvis mødedatoer og studiegruppernes omfang er fastlagt på forhånd, fremgår det under beskrivelsen af de enkelte studiegrupper.

Studiegruppernes værdigrundlag

Studiegruppernes form bygger på følgende grundantagelser:

- At vi kan lære af hinanden ved at trække på hinandens erfaringer og viden på tværs af skoletjenester og kulturinstitutioner.

- At viden deles, når man gør noget sammen med et fælles afsæt og en fælles interesse.
- At ny viden bliver til læring, når det kobler sig direkte til deltagerens egen praksis.
- At man gennem samarbejdet i studiegrupperne skaber værdifulde netværksrelationer, som man kan trække på fremadrettet.
- At ny viden skal bringes i anvendelse for at blive læring. Derfor er eget arbejde, hvor man omsætter input til produkter, en del af alle studiegrupper.

Hvad sker der med studiegrupperne efterfølgende?

Studiegrupperne eksisterer for et halvt år ad gangen. I dette efterår er der dog enkelte studiegrupper, der løber ind i første del af 2016. Typisk afsluttes processen i studiegruppen efter endt møderække. Såfremt der er interesse i at fortsætte arbejdet, kan der oprettes en ny studiegruppe med samme emne næste år. Her kan gruppen enten specialisere sig yderligere eller blot fortsætte arbejdet med afsæt i det foregående.

Det er målet, at den viden, der skabes i studiegruppen, omsættes til værdi og handling i deltagerens egen praksis. Derudover forventer vi, at erfaringerne fra studiegrupperne på sigt kan bringes i spil på tværs af regionerne, f.eks. være grundlag for udvikling af fælles projekter eller danne basis for temadage inden for emnerne – i samarbejde med netværk og foreninger.

Hvem kan være med?

Alle, der arbejder med skoletjeneste, er velkomne i studiegrupperne. En skoletjeneste kan være museumsinspektøren, der som en del af sine mange opgaver på det lille lokal-

museum tager sig af at undervise skoleklasser, der besøger museet. En skoletjeneste kan også være det team af medarbejdere, der på en kulturinstitution – museum, zoologisk have, videnspædagogisk aktivitetscenter eller lign. – udvikler en mangfoldig pakke af læringstilbud, materialer, projekter og partnerskaber til brug for skoleverdenen bredt. Eller en skoletjeneste kan være en konkret kommunes indsats for at sikre, at de lokale kultur-, kunst- og naturtilbud gøres tilgængelige for kommunens skoler. Kært barn har mange navne – det kaldes også kulturtjenester, læringstjenester og meget andet. For os er det ikke afgørende, hvad navnet er, eller hvordan organiseringen er – hvis du arbejder med at udvikle undervisningstilbud i eksterne læringsmiljøer til dagtilbud, skole og ungdomsuddannelser, er du velkommen i studiegrupperne.

Den vigtigste deltagerforudsætning er, at man har en praksis i et eksternt læringsmiljø og derigennem har relevante erfaringer at dele. Nogle af studiegrupperne har derudover formuleret mere snævre deltagerforudsætninger, f.eks. at man har erfaring med et bestemt område, eller at man skal medbringe et eksisterende undervisningsforløb, som man vil videreudvikle i regi af studiegruppen. Er du i tvivl om, hvorvidt du indfrier deltagerforudsætningerne, så kontakt facilitatoren af studiegruppen eller din lokale koordinator.

Alle er velkomne til at deltage i alle studiegrupper på tværs af landet. De fleste af studiegrupperne er på forhånd knyttet til en bestemt landsdel, hvor de fleste møder vil blive afholdt. Dette er fastlagt på forhånd, så man kan tage højde for transporttid, inden man tilmelder sig en gruppe. Da flere af møderne afholdes på deltagerens kulturinstitutioner, kan det konkrete sted variere.

Tilmelding

Tilmelding senest den 22. juni 2015

til Marlene Reichel-Damtoft på mail kontakt@skoletjenestenetvaerk.dk

Med oplysning om

- Navn
- Stilling
- Kulturinstitution/skoletjeneste
- Mailadresse
- Hvilken gruppe du vil tilmeldes

Hvor mange af de udbudte grupper, der oprettes afhænger af tilmeldingerne. Alle grupper kræver et minimum af antal tilmeldte. Nogle har en øvre grænse for deltagere. Vi vil forsøge at imødekomme alle ønsker, men vi forbeholder os ret til ikke at oprette grupper, hvis der er for få tilmeldinger eller afvise deltagere, hvis der er for mange.

Du vil få svar på om din studiegruppe er blevet oprettet senest den 26. juni 2015. Hvis din ønskede studiegruppe ikke oprettes, vil det være muligt at tilmeldes sig en af de oprettede studiegrupper efterfølgende ved direkte kontakt til facilitatoren af gruppen.

De oprettede studiegrupper offentliggøres på www.skoletjenestenetvaerk.dk i uge 27.

Personmuseerne i skolen

Personmuseerne er ofte forankret i et lokalt miljø, men bidrager også i mange tilfælde til en national eller international kulturforståelse. I denne studiegruppe vil vi udforske og forsøge at udfolde de særlige potentialer, der findes på personmuseerne, og se på, hvordan disse kan være med til at kvalificere undervisningen i skolens fag. Hvad kan personmuseerne være med til at sætte særligt fokus på? Hvordan tilrettelægger vi forløb, der indrager dette, og som samtidig kan være med til at øge elevernes læringsudbytte?

Vi sætter som udgangspunkt fokus på tre områder over tre mødedage: Personfortællingen og det identitetsskabende, udstillingen – skabe nærvær og få sanserne i gang, personmuseet og samtidsfortællingen. Møderne vil blive en vekselvirkning mellem faglige oplæg, diskussion, drøftelser og erfaringsudveksling i forhold til jeres praksis. Undervejs vil der blive mulighed for at arbejde med og få sparring på eget materiale. (Møderne kan evt. munde ud i at arbejde frem mod et fælles undervisningsmateriale på tværs af landet med afsæt i personer med eget museum.)

Udbytte

- Viden om de nye muligheder i den nye skolelov for personmuseerne
- Blive skarpe på personmuseernes potentialer i forhold til elevernes læring og dannelse
- Viden om eget museums kvaliteter og ressourcer til undervisning
- Sparring til udvikling af nye/eksisterende læringstilbud

Arbejdsform

1. Udforske og udfordre læringspotentialerne på personmuseerne, herunder det identitetsskabende i personfortællingen. Drøftelse af og udveksling af idéer til, hvordan mødet

med en person og det identitetsskabende kan bruges ind i skolens fag og på forskellige alderstrin.

2. Udstillingen på museet, virkemidler til at skabe nærvær og fokus i et læringsmæssigt perspektiv. Hvor går grænsen for, hvad vi vil og kan fortælle om personer på personmuseet? Idéudveksling og drøftelse af muligheder for at skabe autentiske og levinddragende læringsmiljøer, fortælle teknik i forhold til personhistorien, faglig fordybelse m.m.

3. Hvordan skaber man forbindelse mellem museets person og læring om den tid og de tanker, personen repræsenterer? Vi udveksler erfaringer med hinanden om konkrete eksempler på, hvordan personmuseerne kan bidrage til elevernes historiebevidsthed og samfundsforståelse gennem perspektivering af samtid, nutid og fremtid, fra det lokale til internationale osv. Sparring på hinandens læringstilbud og afslutning.

Praktisk

- Mødestedet vil være på et af deltagerens museum hver gang, afhængig af hvem der tilmelder sig, så det giver mindst muligt transporttid
- Mødedatoer: 24. september, 6. oktober og 11. november, alle dage kl. 10-15
- Oprettelse af gruppen kræver mindst 4 deltagere
- Studiegruppens indhold henvender sig først og fremmest til personmuseerne og museer, der ofte laver udstillinger omkring særlige personer, men
- Studiegruppen faciliteres af Ulla Kjær Kaspersen, koordinatorer i SkoletjenesteNetværk, samt Anni Lave Hansen, Heerup Museum.

Nye Fælles Mål for alle og nye prøveformer for de, der tør

Det er fra august, at de nye Fælles Mål træder i kraft for ALLE fag og for ALLE skoler. Derudover er der givet tilladelse til, at elever i 9. klasse kan afslutte deres skolegang med en afgangsprøve, som foregår i samarbejde med en kulturinstitution, ligesom en lang række andre forsøg skydes i gang. Det må alle, der udbyder undervisning uden for skolens område, også vide noget om. Derfor vil vi bruge denne studiegruppe til at studere, hvad de nye Fælles Mål går ud på: Hvilke konsekvenser får de for undervisningen på skolen og på kulturinstitutionerne? Hvordan kan kulturinstitutionerne konkret arbejde med dem? Og hvordan kan de nye prøveformer ses i forhold til kulturinstitutionerne? Møderne er bygget op over to selvstændige mødedage. Du kan således vælge kun at følge den ene gang eller begge efter eget ønske. Dagene bygges op omkring oplæg om baggrunde og fakta om de nye tiltag i skolen og bud på, hvad det kan have af betydning for undervisning ude på kulturinstitutionerne.

På studiegruppetagen "Nye Fælles Mål" vil vi gå på opdagelse i de nye Fælles Mål. Der vil blive mulighed for at arbejde med dine egne læringstilbud og få sparring i forhold til nye Fælles Mål inden for forskellige fagområder.

Studiegruppetagen "Nye prøveformer" er for de modige, som er nysgerrige efter at vide mere, og som kunne have interesse i at indgå i et samarbejde med den lokale skole om den særlige partnerskabsprøve og har lyst til at vide mere om forsøgene med nye afgangsprøver. Også her vil der blive stor mulighed for at arbejde med egne muligheder og måske få de første skitser til et samarbejde med hjem.

Udbytte

- Indblik i skolens hverdag i år et efter reformen
- Viden om de nye Forenklede Fælles Mål, og hvad det betyder for tilrettelæggelse af undervisning
- Hjælp til at arbejde med FFM i dine egne læringstilbud
- Viden om mulighed for et nyt samarbejde med skolen omkring afgangsprøven i 9. klasse

Arbejdsform

Møderne vil bestå af to heldagsmøder, som kan følges uafhængigt af hinanden. På møderne vil der være oplæg, fælles diskussion og drøftelser i forhold til jeres praksis. Ligeledes etableres workshops, hvor de forskellige fagområder kan komme i dybden med deres særlige fokus. Der lægges op til, at man efter ønske og behov kan mødes efterfølgende i større eller mindre grupper som opfølgning på dagens input.

Praktisk

- Møderne vil foregå i Nordjylland
- Mødedatoer: Mandag d. 17. august og torsdag d. 1. oktober, begge dage kl. 10-15
- Studiegruppen faciliteres af Ulla Kjær Kaspersen og Lars Allan Haakonsen, koordinatore i SkoletjenesteNetværk.

Har I alle sammen forstået det? Tegn på læring

Studiegruppen vil arbejde med, hvordan underviser og elever kan se tegn på, at målene for et forløb er nået. Tegn kan bestå af det, eleverne kan kommunikere, færdigheder, de kan demonstrere i praksis, eller produkter, de kan skabe. Med et teoretisk afsæt i form af oplæg og faglitteratur (John Hattie 'Synlig læring') vil vi arbejde med konkrete ideer til, hvordan I kan hjælpe eleverne med at svare på spørgsmålene: Hvor er jeg på vej hen? Hvordan klarer jeg mig? Hvor skal jeg hen herfra? På den måde kan I støtte eleverne i deres læring under og efter besøget hos jer. Sammen finder vi svar på, hvordan I finder tegn på læring, så det er meningsgivende for jer, for lærer og elever. I studiegruppen vil I også få mulighed for at sparre med en lærer om jeres konkrete forløb.

Ved tilmelding skal du oplyse, om du har deltaget i temadag/e om nye Fælles Mål / Læringsmålstyret undervisning.

Praktisk

Studiegruppen mødes:

- Onsdag d. 16. september (kl. 12-15.30)
- Onsdag d. 28. oktober (kl. 12-15.30)
- Onsdag d. 2. december (kl. 12-15.30)
- Onsdag d. 20. januar (kl. 13-15)
Samlet evalueringsmøde for ULF i Aarhus' tre studiegrupper
- Studiegruppen er åben for alle og afholdes i Aarhus. Der er begrænset antal deltagere.
- Tilmeldingsfrist 26. juni 2015. Skriv til Rikke Bækstrøm, rilb@aarhus.dk. For yderligere information eller spørgsmål kontakt 41 85 66 67.
- Til gruppen vil der være tilkøbt en facilitator fra ULF i Aarhus. Såfremt gruppen ønsker at fortsætte efter evalueringsmødet, vil vi stå til rådighed for sparring og frikøb af f.eks. lærere frem til marts 2016.

Den kommunikative krop – kvalificering af omvisere og guider

Inkluderet en temadag for omvisere og guider

Studiegruppen klæder medarbejdere i kulturinstitutionernes skoletjenester på til at opkvalificere deres omvisere og guider med f.eks. stemme- og kropsteknikker. Der vil både være teoretiske oplæg, afprøvning og bevidstgørende øvelser til dig i skoletjenesten og efterfølgende en temadag med omvisere og guider. På temadagen vil der bl.a. være oplæg om kropssprog og stemmeføring. Denne dag fokuserer vi på, hvordan omviserne/guiderne kan inddrage lærer og elever – og gøre deres omvisninger endnu mere engagerende og levende.

Praktisk

Studiegruppen mødes:

- Torsdag d. 3. september kl. 12-15.30
- Torsdag d. 22. oktober kl. 12-15.30
- Torsdag d. 5. november kl. 9-14.30
Temadag
- Onsdag d. 20. januar kl. 13-15
Samlet evalueringsmøde for ULF i Aarhus' tre studiegrupper
- Studiegruppen afholdes i Aarhus og er forbeholdt kulturinstitutioner i Aarhus og Østjylland.
- Begrænset antal deltagere.
- Tilmeldingsfrist 26. juni 2015. Skriv til Rikke Bækstrøm, rilb@aarhus.dk. For yderligere information eller spørgsmål kontakt 41 85 66 67.
- Til gruppen vil der være tilkøbt en facilitator fra ULF i Aarhus. Såfremt gruppen ønsker at fortsætte efter evalueringsmødet, vil vi stå til rådighed for sparring og frikøb af f.eks. lærere frem til marts 2016.

Et blik udefra – få sparring på egne forløb

En praktisk arbejdende studiegruppe, hvor vi i små grupper besøger hinandens institutioner og giver sparring på forløb og problematikker fra jeres hverdag. Erfaringen fra sidste års studiegrupper viste, at det var meget inspirerende at se de andres institutioner og på den måde få inspiration med hjem. Måske har du et forløb, der ikke fungerer, eller en problematik, du gerne vil have sparring på. Brug denne mulighed til at få nye øjne på din formidling fra andre faggrupper. På udvalgte besøg vil der deltage enten en lærer eller en pædagog.

Første gang mødes vi til gruppedannelse og oplæg ud fra en valgt institution. Vi stifter bl.a. bekendtskab med Cooperative Learning, som er et godt redskab til at skabe dialogisk formidling.

Praktisk

Studiegruppen mødes:

- Torsdag d. 27. august på Børnekulturhuset kl. 9-14
- Mellemliggende mødegange, hvor I besøger hinandens institutioner, besluttet på første møde
- Onsdag d. 9. december kl. 9-14
- Onsdag d. 20. januar kl. 13-15 Samlet evalueringsmøde for ULF i Aarhus' tre studiegrupper
- Kun for deltagere i Aarhus Kommune. Der er begrænset antal deltagere.
- Tilmeldingsfrist 26. juni 2015. Skriv til Rikke Bækstrøm, rilb@aarhus.dk For yderligere information eller spørgsmål kontakt 41 85 66 67.
- Til gruppen vil der være tilkøbt en facilitator fra ULF i Aarhus. Såfremt gruppen ønsker at fortsætte efter evalueringsmødet, vil vi stå til rådighed for sparring og frikøb af f.eks. lærere frem til marts 2016.

Lav mere involverende rundvisninger eller ture

Denne studiegruppe er for jer, som tilbyder rundvisninger, byvandring og (naturvejleder)ture til skoleklasser, og som har lyst til at udvikle disse i en mere involverende retning. Vi skal arbejde med, hvordan man kan styrke elevernes læring og engagement. Vi vil komme ind på teknikker og metoder til at igangsætte elevernes forforståelse, skabe dynamik og få eleverne til at reflektere.

Udbytte

- Tips og idéer til, hvordan børns forforståelse kan aktiveres og involveres i din rundvisning eller dine ture
- Kendskab til muligheder for at gøre rundvisningen eller turen til en involverende og aktiv oplevelse for eleverne
- Sparring til at udvikle egne rundvisninger eller ture

Arbejdsform

1. møde: Vi arbejder med forskellige metoder til, hvordan man med små øvelser eller aktiviteter kan være med til at skærpe elevernes nysgerrighed og sætte gang i elevernes forforståelse. Gennem praktiske øvelser skal vi arbejde med at udvikle metoder i forhold til de enkelte deltagers konkrete muligheder i deres skoletjenestetilbud. Vi vil også berøre arbejdet med faglige mål i forbindelse med rundvisninger og ture.

Hjemmearbejde: Afprøvning og erfaringsindsamling i hverdagen.

2. møde: Vi mødes hos en af gruppens medlemmer og får en lille rundvisning eller deltager i en kort tur. Vi inddrager gruppens erfaringer og giver hinanden sparring.

Hjemmearbejde: Afprøvning og erfaringsindsamling i hverdagen.

3. møde: Vi mødes hos en anden af gruppens medlemmer og får en lille rundvisning eller deltager i en kort tur. Vi inddrager gruppens erfaringer og giver hinanden sparring.

Praktisk

- Møderne udbydes i Sydvest- og Sønderjylland
- Minimum 4 deltagere
- Mødedatoer:
 - 9. november 10-13.30 på Quedens Gaard, Sortebrødregade, Ribe
 - 6. januar 2016 kl. 10-12
 - 3. februar 2016 kl. 10-12
- Gruppen faciliteres af Dorte Vind, koordinator i SkoletjenesteNetværk.

Specialklasser, børn med særlige behov

Hvordan tilrettelægges undervisningsforløb for specialklasser og børn med særlige behov i eksterne læringsmiljøer?

Med muligheder for anderledes og praksisnære undervisningsformer rummer kulturinstitutioner et særligt potentiale for denne målgruppe. Men hvordan gør man konkret for at imødekomme denne målgruppe, hvad er de særlige udfordringer, hvordan forbereder og tilrettelægger man sine undervisningstilbud osv.?

I denne studiegruppe ser vi på eksisterende erfaringer fra museumsområdet og finder ud af, hvordan virkeligheden med specialklasser og inklusion ser ud i folkeskolen i dag. Vi vil knytte an til de erfaringer, der gennem de seneste år er blevet skabt på området, og som p.t. udvikles i projektet "Museumsundervisning for børn med særlige behov", hvor syv museer over hele landet udvikler "best practice" på området.

Sammen udfordrer vi hinanden i forhold til at blive skarpe på, hvordan vores tilbud kan tilgodese og imødekomme disse børn og unge.

Udbytte

- Viden, teori og metode til at arbejde med specialklasser i eksterne læringsmiljøer
- Indblik i eksisterende erfaringer på området og "best practice"
- Konkrete redskaber til at tilrettelægge undervisning, så den imødekommer børn med særlige behov
- Indsigt i den nye folkeskolereform med særligt fokus på børn med særlige behov

- Sparring til at blive skarp på, hvad egne skoletjenestetilbud rummer af muligheder
- Sparring til udvikling af konkret lærings-tilbud for målgruppen

Arbejdsform

Møderne vil bestå af tre mødedage, der bruges på faglige oplæg, fælles diskussion og evt. besøg på en specialskole eller et eksternt læringsmiljø med erfaringer på området. Der vil blive inviteret oplægsholdere, f.eks. en inklusionsvejleder fra skoleverdenen, og erfarne museumsundervisere, f.eks. fra Den Gamle By i Århus og Vesthimmerlands Museum. På baggrund af input fra oplægsholderne vil gruppen arbejde med at afprøve elementer på egen praksis mellem møderne.

1. møde: Kim Callesen fra Vesthimmerlands Museum kommer og fortæller om sine erfaringer og om grundlæggende principper for tilrettelæggelse af undervisning for børn med særlige behov. Med det som udgangspunkt drøfter vi de enkeltes erfaringer og skoletjenesters potentialer og muligheder for indsatser til udvikling af læringstilbud. Evt. aftales i mindre grupper besøg på specialskole eller besøg hos hinanden.

2. møde: Evt. oplæg ved en specialpædagogisk konsulent for at få større viden om denne særlige gruppes udfordringer i folkeskolen i dag. Vi følger op på de enkelte deltageres arbejde med udvikling af læringstilbud.

Hjemmearbejde: Lave en skitse til et forløb for børn med særlige behov og være klar

til at dele dine udfordringer med resten af gruppen til næste gang.

3. møde: Fælles drøftelse af de enkeltes forløb, sparring fra gruppens medlemmer. Anki Van Dassen fortæller om sine erfaringer med målgruppen og giver sparring.

Praktisk

- Mødedatoer: 7. oktober, 17. november og 7. januar, alle dage kl. 12.30-15.30
- Oprettelse af gruppen kræver minimum 4 deltagere
- Møderne afholdes i Sydjylland, Fyn og Trekantsområdet; deltagere fra hele landet er velkomne
- Studiegruppen faciliteres af Ulla Kjær Kaspersen, koordinator i SkoletjenesteNetværk.

Nye Fælles Mål for alle og nye prøveformer for de, der tør

Det er fra august, at de nye Fælles Mål træder i kraft for ALLE fag og for ALLE skoler. Derudover er der givet tilladelse til, at elever i 9. klasse kan afslutte deres skolegang med en afgangsprøve, som foregår i samarbejde med en kulturinstitution, ligesom en lang række andre forsøg skydes i gang. Det må alle, der udbyder undervisning uden for skolens område, også vide noget om. Derfor vil vi bruge denne studiegruppe til at studere, hvad de nye Fælles Mål går ud på: Hvilke konsekvenser får de for undervisningen på skolen og på kulturinstitutionerne? Hvordan kan kulturinstitutionerne konkret arbejde med dem? Og hvordan kan de nye prøveformer ses i forhold til kulturinstitutionerne? Møderne er bygget op over to selvstændige mødedage. Du kan således vælge kun at følge den ene gang eller begge efter eget ønske. Dagene bygges op omkring oplæg om baggrunde og fakta om de nye tiltag i skolen og bud på, hvad det kan have af betydning for undervisning ude på kulturinstitutionerne.

På studiegruppetagen "Nye Fælles Mål" vil vi gå på opdagelse i de nye Fælles Mål. Der vil blive mulighed for at arbejde med dine egne læringstilbud og få sparring i forhold til nye Fælles Mål inden for forskellige fagområder.

Studiegruppetagen "Nye prøveformer" er for de modige, som er nysgerrige efter at vide mere, og som kunne have interesse i at indgå i et samarbejde med den lokale skole om den særlige partnerskabsprøve og har lyst til at vide mere om forsøgene med nye afgangsprøver. Også her vil der blive stor mulighed for at arbejde med egne muligheder og måske få de første skitser til et samarbejde med hjem.

Udbytte

- Indblik i skolens hverdag i år et efter reformen
- Viden om de nye Forenklede Fælles Mål, og hvad det betyder for tilrettelæggelse af undervisning
- Hjælp til at arbejde med FFM i dine egne læringstilbud
- Viden om mulighed for et nyt samarbejde med skolen omkring afgangsprøven i 9. klasse

Arbejdsform

Møderne vil bestå af to heldagsmøder, som kan følges uafhængigt af hinanden. På møderne vil der være oplæg, fælles diskussion og drøftelser i forhold til jeres praksis. Ligeledes etableres workshops, hvor de forskellige fagområder kan komme i dybden med deres særlige fokus. Der lægges op til, at man efter ønske og behov kan mødes efterfølgende i større eller mindre grupper som opfølgning på dagens input.

Praktisk

- Møderne vil foregå på Fyn/Trekantsområdet
- Mødedatoer:
- Onsdag d. 19. august og mandag d. 28. september, begge dage kl. 10-15
- Studiegruppen faciliteres af Ulla Kjær Kaspersen og Lars Allan Haakonsen, koordinatører i SkoletjenesteNetværk.

Historisk værksted og elevernes lokalhistorie/fund

Med folkeskolereformens ønske om en mere åben skole og øget krav om læring kan de historiske værksteder få en mere central rolle i skolernes undervisning, men hvad skal tilbydes disse skoleelever?

På denne studiedag ser vi nærmere på, hvordan eleverne kan bruge deres lokalområdes fund og fortællinger i forbindelse med et besøg på et historisk værksted. Vi ser på konkrete eksempler på såkaldt stedbunden læring, ligesom vi selv udarbejder idéer til sådanne læringstilbud.

Udbytte

- Indblik i nye Fælles Mål for historie
- Udvikle læringstilbud
- Kendskab til lokal kildesøgning
- Videndeling og erfaringsudvikling

Arbejdsform

Dagen starter med et oplæg omkring nye Fælles Mål, hvor vi fokuserer på lokalområdets betydning for forståelse af "den store historie". Herefter arbejdes der med udvikling og videndeling af en "fælles opskrift", som kan bruges alle steder, når elever kommer på besøg. Det vil derfor være en god idé at medbringe nogle af de allerede eksisterende læringstilbud, man har.

Efter frokost vil der være oplæg omkring søgning af lokale kilder, dels som supplerende til de eksisterende læringstilbud, og dels som et eventuelt tilbud til et efterfølgende arbejde for eleverne, når de har forladt det historiske værksted og vil arbejde videre med deres lokale område. Husk at medbringe pc/tablet.

Praktisk

- Alle er velkomne til at deltage. Studiedagen afvikles på Vingsted Historiske Værksted
- Mødedato: Torsdag d. 10. december
- Studiegruppen faciliteres af koordinator Lars Allan Haakonsen.

Organiseringer af undervisnings-tilbud i eksterne læringsmiljøer

Der er i de senere år etableret flere forskellige former for organisationer af undervisnings-tilbud i eksterne læringsmiljøer. Organisationerne spænder over både kommunale, regionale og nationale modeller, men har det til fælles, at de på et overordnet plan beskæftiger sig med udvikling, koordinering og kvalificering af undervisningen på kulturinstitutioner og andre eksterne læringsmiljøer. Eksempler på sådanne organisationer på Sjælland kunne være Skoletjenesten på Sjælland, Skolen i Virkeligheden, Skoletjenesten Bornholm, Kulturtjenesten og Skoletjenesten Museum Vestsjælland. Formålet med denne studiegruppe er at etablere et forum for videndeling og sparring på det organisatoriske niveau.

Udbytte

Studiegruppens deltagere vil få indblik i og kendskab til andre organisationer og deres måde at arbejde med undervisning i eksterne læringsmiljøer på. Emner af praktisk såvel som af mere strategisk art kan drøftes i gruppen.

Arbejdsform

På møderne vil deltagerne præsentere deres egen model samt diskutere og give sparring på forskellige emner, der har relevans for organisationer af undervisningsaktiviteter på kulturinstitutioner og i andre eksterne læringsmiljøer.

Praktisk

- 3 møder i perioden september-januar
- Endelige datoer fastlægges efter gruppens etablering
- Møderne afholdes på Sjælland
- Deltagerforudsætninger: Studiegruppen er målrettet deltagere, der har ansvar for at koordinere undervisningsansvarlige på flere kulturinstitutioner.
- Studiegruppens arbejde faciliteres af Kirsten Hegner, koordinator for Sjælland.

Fælles Mål og undervisning i eksterne læringsmiljøer

Denne studiegruppe etableres i forlængelse af Nationalt Netværk af Skoletjenesters temadag om nye Fælles Mål, som afholdes ultimo september/primus oktober i Vordingborg (tid og sted følger).

I studiegruppen vil der være fokus på:

- Hvordan undervisning i eksterne læringsmiljøer kan spille sammen med nye Fælles Mål
- Hvordan kulturinstitutionernes særlige læringspotentiale kan skærpes og tydeliggøres i tilrettelæggelsen af undervisningsforløbene i lyset af de nye Fælles Mål i Folkeskolen

Udbytte

- Indførelse i og konkret arbejde med nye Fælles Mål i forhold til udvikling af undervisningsforløb og projekter
- Træning i formulering af læringsmål

Arbejdsform

Arbejdet i studiegruppen består af mindre oplæg, fælles analyse og bearbejdelse af undervisningsforløb og/eller udkast til kommende undervisningsforløb fra de kulturinstitutioner, som deltagerne kommer fra. Mødedeltagerne skiftes til at præsentere deres undervisningstilbud, og der vil være gensidig sparring, fælles drøftelser og refleksion om undervisning i eksterne læringsmiljøer og koblinger til nye Fælles Mål.

Praktisk

- Møderne afholdes i Kulturtjenestens region (Vordingborg, Guldborgsund og Lolland kommuner), men er åben for alle interesserede
- Studiegruppen mødes:
 - 8. oktober kl. 13-16 (Kulturarkaden, Vordingborg)
 - 29. oktober kl. 13-16 (Kulturværket, Maribo)
 - 19. november kl. 13-16 (Culthus, Nykøbing)
- Studiegruppens arbejde faciliteres af Marie Groth Kruse, Kulturtjenesten.

Fra undervisning til læring – år 1 efter reformen

Et af principperne bag folkeskolereformen har været, at vi går fra undervisning til læring, læringsmål frem for undervisningsmål, tværgående indsatsområder og åben skole – alt sammen for at sikre, at alle børn bliver så dygtige, som de kan blive, og trives med at gå i skole.

Studiegruppen sætter fokus på skolereformen år 1 ved at kigge nærmere på de konsekvenser og muligheder, reformen har medført for museer og Skoletjenesten.

Indhold

Deltagerne i studiegruppen er med til at rammesætte diskussionselementerne i gruppen på det første møde. Det kan f.eks. være: En diskussion af læringsmål og de nye Fælles Mål, og hvordan de enkelte har forholdt sig hertil

Partnerskaber med konkret erfaringsdeling omkring indgåelse af sådanne og de potentialer og udfordringer, man har stået med på de enkelte institutioner

Skoler, der kommer på egen hånd på museet: Er dette tal steget eller faldet, og hvordan har institutionerne forholdt sig til denne målgruppe?

Indsatsområder, som gruppens deltagere har prioriteret i det første år.

Udbytte

- Et kollegialt netværk, hvor du kan vende konkrete udfordringer fra din praksis
- Et kollegialt netværk, hvor du får et indblik i den viden og de idéer, andre afdelinger og kulturinstitutioner har gjort sig med reformen
- Inspiration til at arbejde videre med reformen på baggrund af erfaringer fra det første år

Arbejdsform

Gruppen oprettes ved minimum tre deltagere og kan maks. bestå af syv deltagere.

Gruppen mødes tre gange hen over efteråret 2015. Inden første møde har deltagerne sendt emner, problematikker og spørgsmål til tovholderen, som de ønsker at debattere. På baggrund af disse sammensætter tovholderen et program for de tre møder.

Inden hvert møde fremsendes en dagsorden med mødets diskussionspunkter, og alle deltagere forbereder deres egne input hertil inden mødet.

Praktisk

Mødedatoer:

- 29. september kl. 13-16 (Arbejdermuseet)
- 28. oktober kl. 13-16 (sted aftales på første møde)
- 23. november kl. 13-16 (sted aftales på første møde)
- Gruppen faciliteres af Linda Nørgaard Andersen, koordinator i Skoletjenesten.

Supervision af undervisere på kulturinstitutioner

Supervision er et muligt redskab til kvalitets-sikring af undervisning på kulturinstitutioner og kan dernæst være et redskab til løbende udvikling af den pædagogiske praksis. Der findes en række forskellige metoder og tilgange til supervision, der kan vælges imellem, alt efter formålet med supervisionen. I denne studiegruppe skal vi arbejde med supervision som redskab til udvikling og kvalificering af undervisning på kulturinstitutioner gennem et struktureret forløb hen over fire mødegange. I forløbet er der skiftende fokus på væsentlige faktorer gennem forskellige faser i et supervisionsforløb, fra formål og rammesætning til opfølgning. Dernæst vil der i studiegruppen blive tid til at drøfte mere overordnede spørgsmål i forbindelse med supervision, bl.a. muligheder og begrænsninger.

Udbytte

- Viden om forskellige tilgange til supervision som redskab til udvikling og/eller kvalitetssikring af undervisningen på egen institution, bl.a. rammesætning, observationsformer, analyse og feedback
- Indsigt i og afprøvning af konkrete tilgange til supervision
- Afklaring af egen rolle og opgave i forbindelse med supervision

Arbejdsform

Arbejdsformen bliver en kombination af oplæg og afprøvning i egen praksis med efterfølgende erfaringsudveksling i gruppen. Vi bygger videre på deltagernes aktuelle erfaringer, behov og muligheder. Endelig arbejdsform for forløbet afstemmes og planlægges på det første møde i studiegruppen.

Praktisk

- Der afholdes tre-fire møder i studiegruppen. Fastlagte datoer er:
- Onsdag d. 23. september kl. 14-16.30
- Tirsdag d. 27. oktober kl. 14-16.30
- Tirsdag d. 1. december kl. 14.-16.30
- Møderne afholdes i Københavnsområdet.
- Studiegruppen faciliteres af Dorte Villadsen, pædagogisk udviklingskoordinator i Skoletjenesten.

Deltagerforudsætninger

- En forudsætning for deltagelse i studiegruppen er, at deltagerne er ansvarlige for udvikling af undervisning på egen kulturinstitution og dermed har eller kan få en praksis med supervision. Deltagelse i studiegruppen forudsætter mulighed for at afprøve mindre observationsforløb i egen praksis i løbet af perioden. Der skal derfor afsættes arbejdstid mellem møderne.
- Arbejdsformen lægger op til en sammenhængende proces hen over studiegruppens forløb, hvorfor deltagelse i alle de planlagte møder giver det bedste udbytte.

Målret din kommunikation

De fleste arbejder dagligt med at skabe forandringer i større eller mindre grad. Det kan være at sætte fokus på sine mærkesager, at gennemføre visioner, at implementere en pædagogisk praksis, at forny arbejdsgange osv. At gennemføre sådanne forandringer kræver målrettet kommunikation og god planlægning.

I denne studiegruppe arbejder vi med strategisk kommunikation. Vi sætter fokus på, hvad vi vil opnå, og hvordan kommunikation kan understøtte vejen til vores mål.

Vi arbejder med et kommunikationsværktøj til at planlægge vores kommunikation, og deltagerne skal udvikle egne kommunikationsplaner med afsæt i en selvvalgt case. Undervejs skal vi arbejde med blandt andet analyse af interessenter, mål for kommunikationen, vinkling af budskaber, valg af medier samt effekt og timing.

Udbytte

- Kendskab til elementerne i strategisk kommunikation
- Erfaring i at udvikle og arbejde med egen kommunikationsplan
- Kommunikationsfaglig sparring på sin case

Arbejdsform

Formen bliver en kombination af små oplæg, drøftelser og arbejde med egne cases. Målet med studiegruppen er, at deltagerne får styrket deres strategiske kommunikation gennem viden, værktøjer, erfaringsudveksling og refleksion.

Gruppedeltagerne arbejder hver med en udvalgt case, og der vil være lidt forberedelse til møderne.

Praktisk

- Møderne afholdes i København. Gruppen er åben for alle, der har interesse i at arbejde med strategisk kommunikation i relation til egen case og deltage aktivt i diskussioner, refleksioner og sparring i gruppen. Deltagelse kræver, at man medbringer en case fra egen praksis. Det kan være et projekt, en indsats, en ambition.
- Første møde er tirsdag d. 20. oktober kl. 13-16. Studiegruppen afholder i alt tre møder i perioden oktober til december 2015.
- Studiegruppen faciliteres af Siska Rohr Harrebye, som er kommunikationsansvarlig i Skoletjenesten.

Partnerskaber med skoler og lærere – ud fra et indholdsperspektiv

Vi indgår alle sammen i mange forskellige typer af partnerskaber med vores brugere – lærerne.

Men hvordan defineres, for dig at se, et godt partnerskab? Hvordan kan man bedst muligt samarbejde med en eller flere lærere om udviklingen af undervisningen? Hvordan afklares rollefordeling, ressourcer og ejerskab? Og hvordan forankres de konkrete samarbejder med fokus på bæredygtighed?

Studiegruppen er for dig, der allerede har udviklet eller skal til at udvikle et undervisningsforløb i samarbejde med en eller flere lærere, og gerne som led i et større partnerskabssamarbejde.

Udbytte

Du vil blive klædt på omkring følgende:

- Samarbejdsformer
- Perspektiver og definering af rollefordelinger i samarbejdet
- Ejerskab
- Ressourcer

Og får konkret hjælp til:

- Sparring på allerede udviklede forløb
- Sparring på udvikling af nye forløb

Arbejdsform

Gruppens medlemmer skiftes til at medbringe en case, der fremlægges for gruppen og bliver udgangspunkt for en efterfølgende diskussion. Der er planlagt to møder i studiegruppen.

Praktisk

- Til det første møde præsenteres deltagerne for de første to cases.
- Første møde er i oktober 2015 og det næste i december 2015. Møderne afholdes i Københavnsområdet.
- Gruppen faciliteres af Ane Riis Svendsen, koordinator i Skoletjenesten.

Kommunale samarbejder – et eftermiddagsmøde

Flere og flere af os har en hverdag, hvor vi skal kunne navigere i et kommunalt, forvaltningsmæssigt landskab for at få forankret vores tilbud i afdelingerne og for at sikre afdelingerne bedst mulige vilkår. Men hvad gør man, når man sidder i møder med folk fra de kommunale forvaltninger? Hvordan får man et godt samarbejde op at køre? Hvordan taler man kommunernes sprog? Dette eftermiddagsmøde er for dig, der samarbejder med en eller flere kommuner.

På mødet skal vi bl.a. diskutere følgende spørgsmål:

- Hvordan får man et samarbejde i gang?
- Hvordan vedligeholdes det?
- Og hvordan kan der hentes finansiering i de kommunale samarbejder?
- Mødet denne eftermiddag i oktober tager udgangspunkt i to konkrete eksempler på kommunale samarbejder, hvor oplægsholderne vil komme omkring spørgsmål som:
Hvad har jeg gjort?
Hvad vil jeg anbefale?
m.m.

Til mødet inviteres eksterne parter ind, der skal bidrage med deres blik på samarbejdet, og hvad der skal til, for at det kan lykkes. På nuværende tidspunkt deltager Bo Uggerholt, der arbejder som implementeringskonsulent på Valhøj Skole i Rødovre. Men også personer, der arbejder på kommunale forvaltninger, inviteres. Dernæst deltager Kathrine Noes Sørensen fra Museum Vestsjælland, hvor hun har oparbejdet en solid erfaring med netop kommunale samarbejder.

Udbytte

Erfaringsudveksling og gode råd til videre arbejde med kommunale samarbejder.

Praktisk

- Mødet afholdes i oktober måned. Endelig dato udmeldes til deltagerne, når studiegruppen er oprettet.
- Mødet afholdes i Københavnsområdet.
- Ane Riis Svendsen faciliterer mødet.

Kontakt os

SkoletjenesteNetværk

www.SkoletjenesteNetvaerk.dk
Kontakt@skoletjenestenetvaerk.dk

Koordinator for Nordjylland
Lars Allan Haakonsen
lah@skoletjenestenetvaerk.dk
29 29 61 75

Koordinator for Midtjylland
Birthe Bitsch Mogensen
bbm@skoletjenestenetvaerk.dk
30 55 73 45

Koordinator for Sydvest- og Sønderjylland
Dorte Vind
dv@skoletjenestenetvaerk.dk
27 74 12 77

Koordinator for Fyn og Sydøstjylland
Ulla Kjær Kaspersen
ukk@skoletjenestenetvaerk.dk
30 5 573 46

Koordinator for Sjælland
Kirsten Hegner
kh@skoletjenestenetvaerk.dk
21 69 32 14

Skoletjenesten på Sjælland

www.skoletjenesten.dk
Pædagogisk udviklingskoordinator
Dorte Villadsen dv@skoletjenesten.dk
24 90 13 67

Ane Riis Svendsen
Koordinator i Skoletjenesten
ars@skoletjenesten.dk
28 92 36 71

Linda Nørgaard Andersen
Koordinator i Skoletjenesten
Ina@arbejdmuseet.dk
33 48 03 29

Siska Rohr Harrebye
Kommunikationsansvarlig i Skoletjenesten
srh@skoletjenesten.dk
24 90 13 68

Sidsel Kirk
Skoletjenesten Københavns Museum
cp2k@kff.kk.dk
24 47 48 14

ULF

Rikke Louise Borup Bækstrøm
rilb@aarhus.dk
41 85 66 67

Kulturtjenesten Marie

Groth Kruse
marie@kulturtjenesten.dk
40 15 63 49

Foreningen Historiske Værksteder i Danmark

Bjarne Clement
75 41 16 11
www.ribevikingecenter.dk

